

Arealressurskartet (AR5) gir detaljert informasjon om arealressursene i fylket. Det brukes til arealplanlegging, konsekvensutredninger, statistikk og kontroll av arealtilskudd i landbruket.

I Finnmark er det 147 400 dekar med jordbruksareal. Dette tilsvarer et areal på om lag 20 600 fotballbaner og utgjør 0,3 % av fylkets landareal.

Arealressurskartet gir informasjon om ressursgrunnet. Det viser hvilke arealer som kan brukes til landbruksproduksjon.

Søknadene om produksjonstilskudd gir informasjon om hvordan arealene faktisk brukes. De viser blant annet at 89 % av jordbruksarealet i Finnmark brukes til grovfôrproduksjon.

Jordbruksareal består av fulldyrka jord, overflatedyrka jord og innmarksbeite.

Fulldyrka jord
Jordbruksareal som er dyrka til vanlig pløyedybde og kan benyttes til åkervekster eller eng, og som kan fornyes ved pløying.

Overflatedyrka jord
Jordbruksareal som for det meste er rydda og jevna i overflata slik at maskinell høsting er mulig.

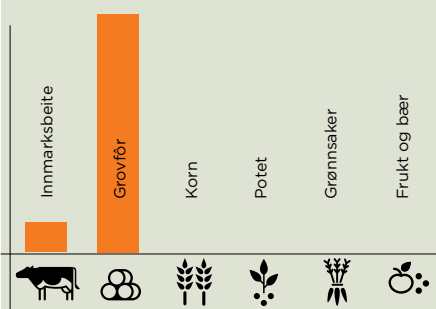
Innmarksbeite
Innmarksareal som kan benyttes til beite, men som ikke kan høstes maskinelt. Arealet skal ha tydelig kulturpreg. Minst 50 % av arealet skal være dekt av grasarter eller beite-tålede urter.

Arealressursene i Finnmark fylke:

Arealtype	dekar	%
Jordbruksareal:		
Fulldyrka	103 386	0,2
Overflatedyrka	14 711	0,0
Innmarksbeite	29 321	0,1
Produktiv skog	796 452	1,7
Bebyggelse/samferdsel	64 609	0,1
Annet markslag	7 244 863	15,8
Ikke kartlagt	37 508 525	82,0
Sum	45 761 867	100

Kilde: Arealressurskart (AR5). Skog og landskap

Slik brukes arealene i Finnmark:

Veksttype	dekar	%
Innmarksbeite	10 507	11,0
Grovfôr	84 542	88,8
Korn	25	0,0
Potet	133	0,1
Grønnsaker	0	0
Frukt/bær	0	0
Sum	95 220	100

Kilde: Produksjonstilskudd 2012. SLF

I Norge er kun

3%

av arealet jordbruksareal, og bare 1/3 av dette er egnet for produksjon av matkorn. For OECD-landene er andelen nær 40 %

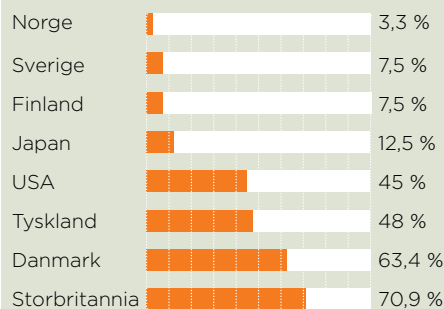
Kilde: NOU 2013 - 10

Stortinget har vedtatt at matproduksjonen i Norge skal økes med 20 % fram til 2030.

Verdens befolkning passerte i 2011 7 milliarder mennesker, og i 2050 er den beregnet til å være 9 milliarder. FAO har beregnet at den globale matproduksjonen må økes med 70 % for å sikre verdens befolkning tilstrekkelig med mat innen 2050.

En slik utvikling vil sette produksjonsarealene under press, både når det gjelder tilgjengelig areal og kvaliteten på jordressursene.

Jordbruksareal i prosent av landareal:

Kilde: Verdensbanken

I Norge er kun 3 % av landarealet jordbruksareal.

Det er lavere enn i andre land det er naturlig å sammenligne oss med.

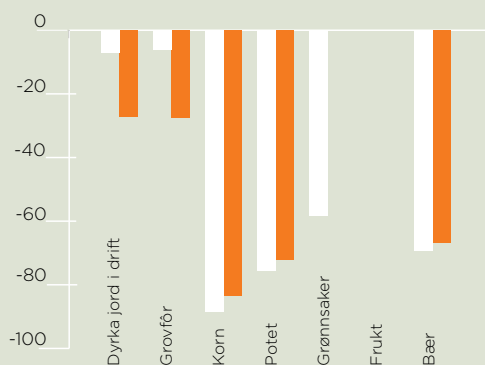
Strukturendringer

Strukturendringer i landbruket har innvirkning på bo- og sysselsetting i mange kommuner.

Endringer i landbruket kan få stor effekt på industri, turisme og annen lokal næringsvirksomhet.

□ Prosentvis endring i areal
■ Prosentvis endring i antall foretak

Endringer i landbruket i perioden 2003 til 2013 i prosent

Veksttype	Areal	Antall Foretak
Dyrka jord i drift	- 7 %	- 27 %
Grovfôr/Innmarksbeite	- 6 %	- 28 %
Korn	- 88 %	- 83 %
Potet	- 76 %	- 72 %
Grønnsaker	- 58 %	0 %
Frukt		
Bær	- 69 %	- 67 %

Kilde: Søknad om produksjonstilskudd. SLF

Oppdaterte kart

Oppdaterte kart er et viktig verktøy for næringsutvikling, samt kommunal- og regionalplanlegging.

Arealressurskartet synliggjør arealene som er egnet for landbruksproduksjon. I løpet av de tre siste årene er kartet oppdatert gjennom kommunal saksbehandling i 7 kommuner i Finnmark.

Informasjon om endringer i arealressurskartet finnes hos Skog og landskap, som både statistikk og kart.

Kartene viser avgang i jordbruksareal med rødt, vekst i jordbruksareal med grønt, mens andre endringer vises med fiolett.

Les mer på http://www.skogoglandskap.no/seksjoner/ar5_endringsanalyse

Nedbygging

Det skjer ofte rundt store byer og tettsteder, der også mye av den beste landbruksjorda ligger.

Gjengroing

Det er et problem på de mer marginale arealene, og skjer som følge av endret beitebruk.

Oppdyrking

Arealer dyrkes opp. Mye av arealene som dyrkes opp eller ryddes blir til innmarksbeite.

Hvorfor er det viktig å ta vare på matjorda?

1.

Matjord er en knapp og ikke-fornybar ressurs.

2.

Klimautfordringene vil endre forutsetningene for matproduksjon over hele kloden.

3.

Befolkningsveksten gir behov for større arealer til jordbruk.

4.

Nok mat, trygg mat, kortreist og god mat blir en viktigere del av vår livskvalitet.

Ett dekar hvete kan gi 1 000 brød hvert år!

Dyrkbar jord i Finnmark fylke

Dyrkbar jord er arealer som kan dyrkes opp, slik som et skogområde med god jord. Disse arealene kan dyrkes opp til fulldyrka jord. Landet er delt inn i klimasoner fra 1-6, hvor sone 1 er best egnet for matproduksjon.

Finnmark har 563 580 dekar dyrkbar jord, hovedsakelig i sone 6.

61 % av den dyrkbare jorda i fylket er mineraljord og 39 % er organisk jord eller myrjord. Myrjord er problematisk å dyrke opp da den vil slippe ut mye CO₂ og metangass noe som bidrar til økt drivhuseffekt.

Dyrkbar jord fordelt på klimasoner:

Sone	Dekar	%
1 Godt egnet for matkorn dyrking	0	0
2 Marginal for matkorn dyrking	0	0
3 Godt egnet for førkorn dyrking	0	0
4 Marginal for førkorn dyrking	0	0
5 Godt egnet for grovfôrdyrking	31 367	7
6 Marginal for grovfôrdyrking	522 364	93
Totalt dyrkbar jord	563 580	100

Kilde: Dyrkbar jord, Skog og landskap

Les mer:

→ **Arealressurskart:** www.skogoglandskap.no/temaer/ar5

→ **Jordsmonn:** www.skogoglandskap.no/artikler/2007/jordsmonnkartlegging

→ **Dyrkbar jord** www.skogoglandskap.no/kart/dyrkbar_jord

Norsk institutt for skog og landskap

Pb 115, NO-1431 Ås
T: +47 64 94 80 00
skogoglandskap.no